

POROZUMIENIE

z dnia _____ r.

w sprawie powierzenia zadania utrzymania grobów i cmentarzy wojennych

zawarte między:

Wojewodą Wielkopolskim, reprezentowanym przez Wicewojewodę Wielkopolskiego – Przemysława Pacię, zwanym dalej „Wojewodą”, a Gminą Brzeziny, zwaną dalej Gminą, reprezentowaną przez Wójta Gminy Brzeziny Krzysztofa Niedźwiedzkiego, na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz.U. Nr 39, poz. 311 ze zm.) i rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 października 1936 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i Opieki Społecznej w sprawie wykonania ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz.U. 1936 r. Nr 85 poz. 595).

§ 1.

1. Wojewoda powierza, a Gmina przyjmuje do wykonania zadanie wynikające z ustawy z 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. nr 39, poz. 311 ze zm.) polegające na utrzymaniu grobów i kwater wojennych na obszarze Gminy.
2. Do zakresu zadania, o którym mowa w ust. 1, należy:
  - 1) wymiana nagrobka na grobie wojennym strz. Stefana Karczewskiego na cmentarzu parafialnym w Brzezinach, zgodnie z projektem przedstawionym w Załączniku Nr 1 do niniejszego porozumienia w wersji B (nagrobek granitowy, pojedynczy, dłuższy), o treści inskrypcji uzgodnionych z Dyrektorem Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego;
  - 2) prowadzenie, przy współpracy z Wojewodą, ewidencji grobów wojennych oraz imiennej ewidencji pochowanych w grobach wojennych.

§ 2.

Gmina zobowiązuje się do wykonania zadania wymienionego w § 1 Porozumienia, w ramach przekazanych jej środków finansowych, z zachowaniem zasad określonych właściwymi przepisami.

§ 3.

1. Na realizację zadania objętego *Porozumieniem*, Wojewoda w roku 2014 przekaze Gminie dotację w wysokości **4 000 zł (słownie: cztery tysiące złotych)**.
2. Przekazanie środków finansowych nastąpi w terminie 60 dni od dnia podpisania niniejszego Porozumienia.
3. Opóźnienie w terminach uruchomienia dotacji przez Wojewodę może nastąpić jedynie z przyczyn niezależnych od Wojewody. O przyczynach takiego opóźnienia Gmina zostanie powiadomiona w formie pisemnej.
4. Środki wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie określonym w art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.).

§ 4.

1. Wojewoda ma prawo kontroli prawidłowości wykonania zadania objętego Porozumieniem w trakcie jego realizacji i po jego zakończeniu.
2. Tryb i zasady przeprowadzenia kontroli określa ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092).

§ 5.

1. Termin wykorzystania dotacji oraz termin wykonania zadania strony ustalają na dzień 31 grudnia 2014 roku.
2. Końcowe rozliczenie środków wykorzystanych na zadanie ujęte w § 1 za rok 2014 r. Gmina przedłoży Wojewodzie do dnia 13 stycznia 2015 r. oraz zwróci niewykorzystane środki w terminie do dnia 15 stycznia 2015 r. na rachunek Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego: NBP Oddział w Poznaniu Nr 98 1010 1469 0005 8913 9130 0000.
3. Od kwot dotacji zwróconych po terminie, określonym w ust. 2, nalicza się odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, począwszy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin zwrotu dotacji.
4. Do rozliczeń, o których mowa w ust. 2, Gmina załącza uwierzytelnione kserokopie następujących dokumentów: zlecenia, faktury lub rachunki, umowy, dokumenty przetargowe, kosztorysy, opisy wykonanych prac, protokoły odbioru.
5. Gmina zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków.
6. Gmina zobowiązuje się przy realizacji zadania do stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.).
7. Wymienione w ust. 4 dokumenty Gmina przekaże do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

§ 6.

1. Porozumienie zawarte zostaje na okres do dnia 31 grudnia 2014 r.
2. Każda ze stron może rozwiązać Porozumienie za trzymiesięcznym pisemnym wypowiedzeniem dokonany na koniec miesiąca kalendarzowego.
3. W razie rażącego naruszenia przez jedną ze stron postanowień Porozumienia lub nienależytego wykonywania obowiązków, druga strona ma prawo rozwiązać Porozumienie bez zachowania terminu wypowiedzenia, poprzez oświadczenie złożone na piśmie.

§ 7.

Zmiany niniejszego Porozumienia wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 8.

W sprawach nieuregulowanych w Porozumieniu zastosowanie mają przepisy ustawy o finansach publicznych i ustawy o grobach i cmentarzach wojennych.

§ 9.

Porozumienie wchodzi w życie z dniem podpisania przez obie strony.

§ 10.

1. Porozumienie sporządzono w wersji cyfrowej.
2. Porozumienie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

z up. Wojewody
Wielkopolskiego
Wicewojewoda Wielkopolski

Przemysław Pacia

Wójt Gminy Brzeziny

Krzysztof Niedźwiedzki

Projekt nagrobka na grób wojenny

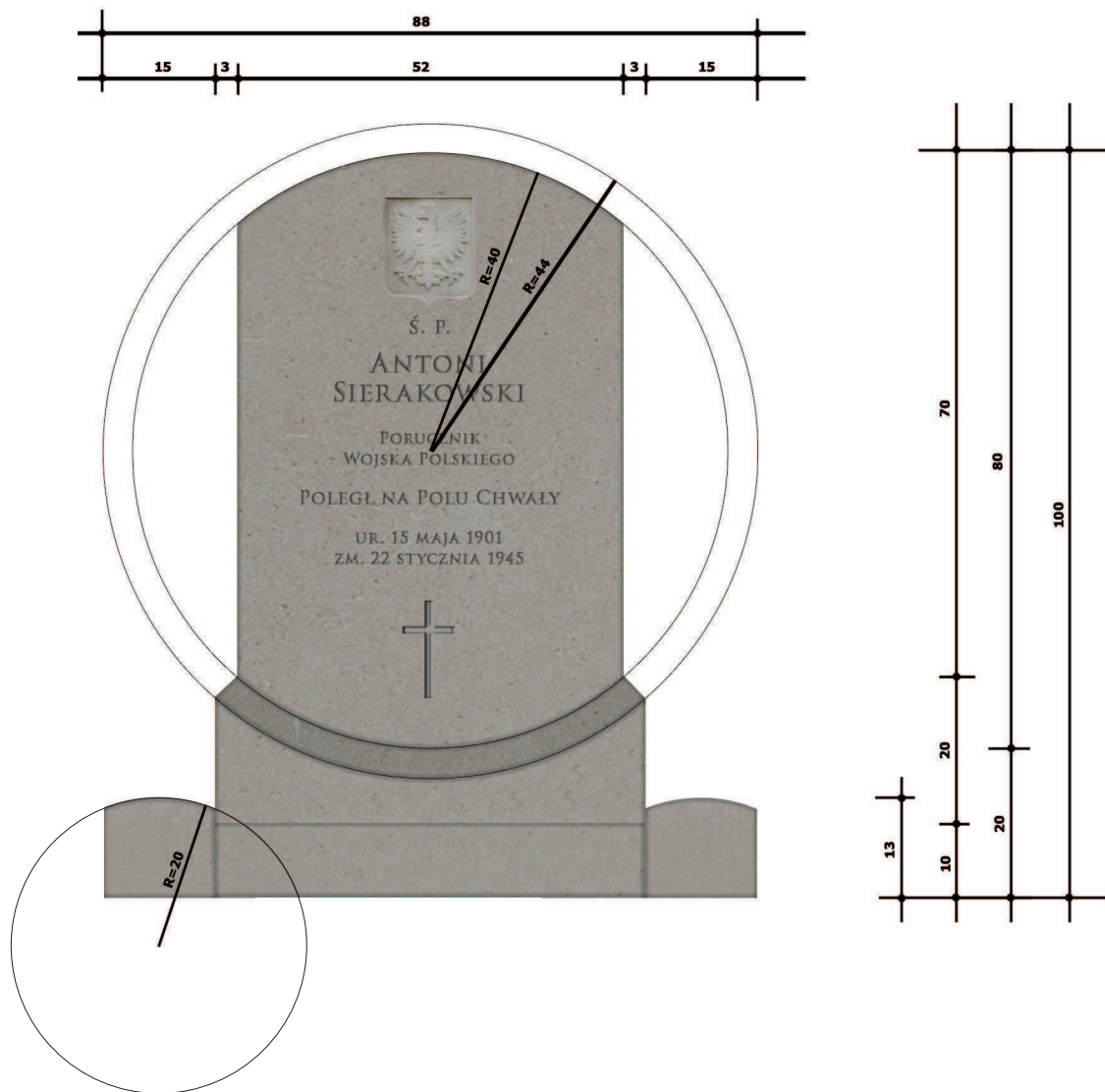

**autor: Konstancja Pleskaczyńska
Poznań, 2009 r.**

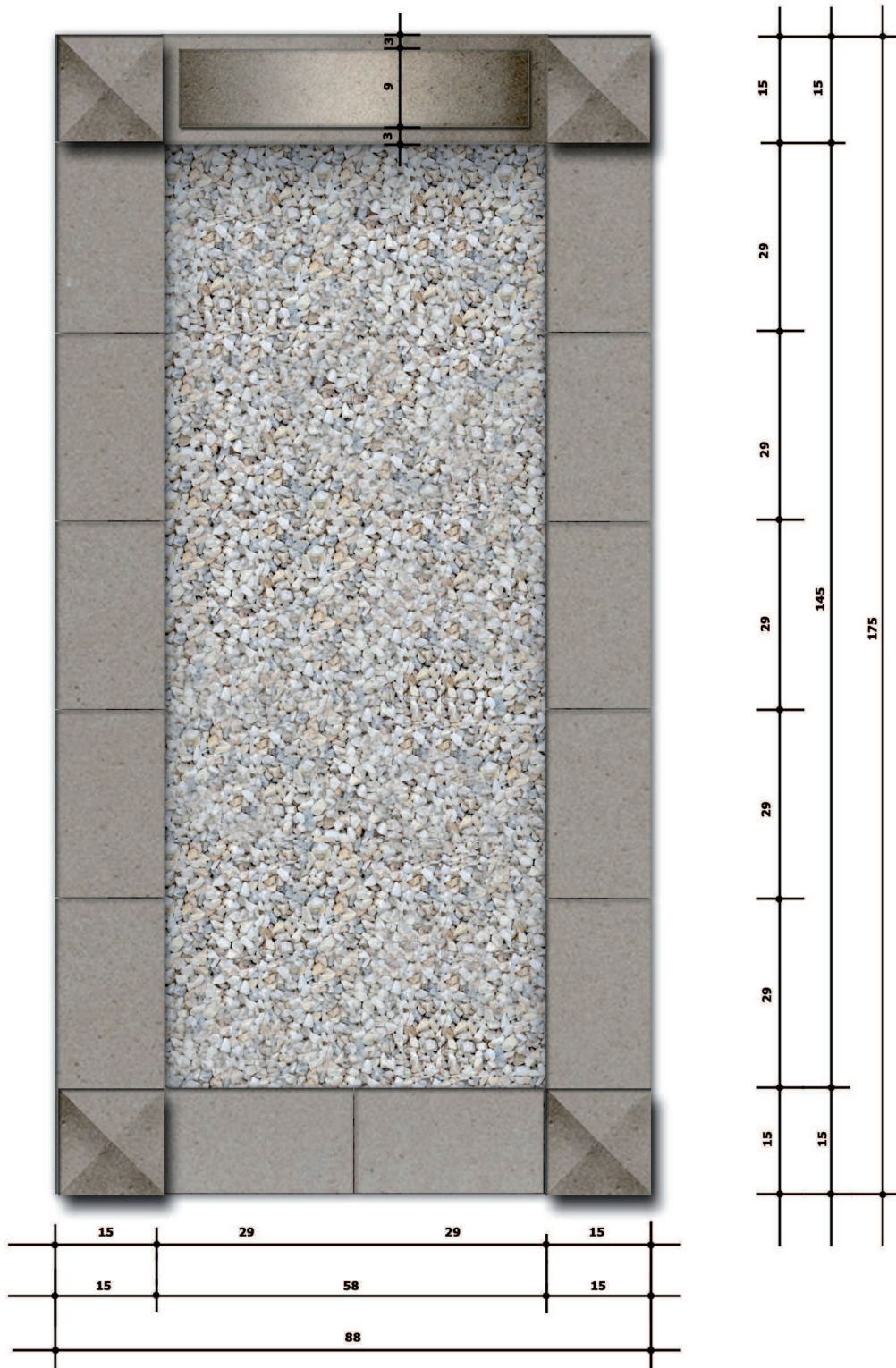
Nagrobek na groby wojenne - wersja: lipiec 2014 : OPIS PROJEKTU

	WERSJA A	WERSJA B
materiał	<p>PIASKOWIEC SZYDŁOWIECKI o jak najbardziej jednolitej barwie, bez smug i przebarwień lub z ich minimalną ilością (po akceptacji Urzędu).</p> <p>Wymaga szczególnie starannego zakonserwowania (hydrofobizacji).</p>	<p>GRANIT SZWEDZKI BOHUS SZARY</p>
przeznaczenie	<p>Zalecany na cmentarzach zabytkowych w pobliżu nagrobków zabytkowych wykonanych z piaskowca, na otwartej nasłonecznionej przestrzeni.</p>	<p>Zalecany na cmentarzach współczesnych, w miejscach zacienionych, pod drzewami, wśród nagrobków granitowych, ewentualnie na cmentarzach zabytkowych o ile materiał będzie harmonizować z sąsiednimi nagrobkami lub lokalizacja jest niewskazana dla nagrobka z piaskowca (np. pod lipą), także dla grobów zlokalizowanych poza cmentarzami.</p>
opis wyglądu	<p>Nagrobek składa się ze steli i części poziomej – obramienia; obramienie wykonane z tego samego materiału co stela, z wysypanym wewnątrz grysem granitowym, zabezpieczonym od spodu przed przerastaniem przez roślinność.</p> <p style="text-align: center;">str.: 2, 3, 4, 5</p>	
opis wyglądu	<p>Nagrobki są ujednocicone, ale mogą występować w różnych wariantach, nie tracąc przy tym swojego charakterystycznego rysu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstawowy nagrobek pojedynczy (z jedną stelą). - nagrobek z dwiema i więcej stelami oraz wspólnym obramieniem, - nagrobek zajmujący większy obszar, w zależności od zastanej sytuacji (nagrobek z jedną lub wieloma stelami, szerzej rozstawionymi i z większym obramieniem). <p style="text-align: center;">str.: 11, 12, 13, 14, 15</p>	
opis wyglądu	<p>Wielkość napisów w zależności od ilości tekstu. Najbardziej widoczne musi być imię i nazwisko. Rozmieszczenie napisów w zależności od konkretnego tekstu (ustala Urząd). Zastosowana czcionka: - Book Antiqua (nazwisko bold, pozostałe napisy – regular), kapitałiki, w razie konieczności może być zwężona, minimalna wysokość 20mm W przypadku dużej ilości napisów projekt ich rozmieszczenia na nagrobku należy przekazać do akceptacji Urzędu.</p> <p style="text-align: center;">str.: 6, 8</p> <p style="text-align: center;">str.: 7</p>	
opis wyglądu	<p>Margines pomiędzy napisem, a boczną krawędzią steli wynosi min. 3 cm.</p> <p style="text-align: center;">jak na rys. na str. 6</p>	
napisy i symbole	<p>Litery głęboko wcięte (kute), ryt o przekroju trójkątnym, bez malowania.</p> <p style="text-align: center;">str.: 6</p>	<p>Wszystkie litery i symbole piaskowane i malowane na czarno.</p> <p style="text-align: center;">str.: 7, 9, 10</p>
napisy i symbole	<p>Poza napisami, stela zawiera elementy graficzne: godło państwowe (herb RP) w górnej części i motyw krzyża lub innego znaku religijnego w dolnej.</p> <p>Herb RP (zwany w ustawie godłem RP) zgodny z obowiązującymi przepisami o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej; symbolizuje objęcie grobu opieką Państwa, jako grobu wojennego.</p> <p style="text-align: center;">str.: 9, 10</p>	
napisy i symbole	<p>Herb (godło) RP kuty ręcznie - należy zadbać o prawidłowy wygląd trójliści na końcach skrzydeł.</p> <p style="text-align: center;">można skorzystać ze wzoru do piaskowania – str.: 10</p>	<p>Herb (godło) RP piaskowany według załączonego wzoru, poniżej herbu napis „GRÓB WOJENNY” o wys. 12mm.</p> <p style="text-align: center;">str.: 10 oraz 11 (bez numeracji)</p>
napisy i symbole	<p>Należy kierować się zasadą, aby napisy były czytelne dla osoby o prawidłowym wzroku, stojącej co najmniej 2 metry od steli w normalnych warunkach oświetlenia.</p> <p>W wyjątkowych sytuacjach, gdy odległość od steli do przedniej części obramienia jest większa, należy zwrócić uwagę, by napisy były odpowiednio większe, aby zachować czytelność napisów dla osób stojących przed obramieniem.</p>	

Legenda: - wersja z piaskowca - wersja z granitu - cechy wspólne

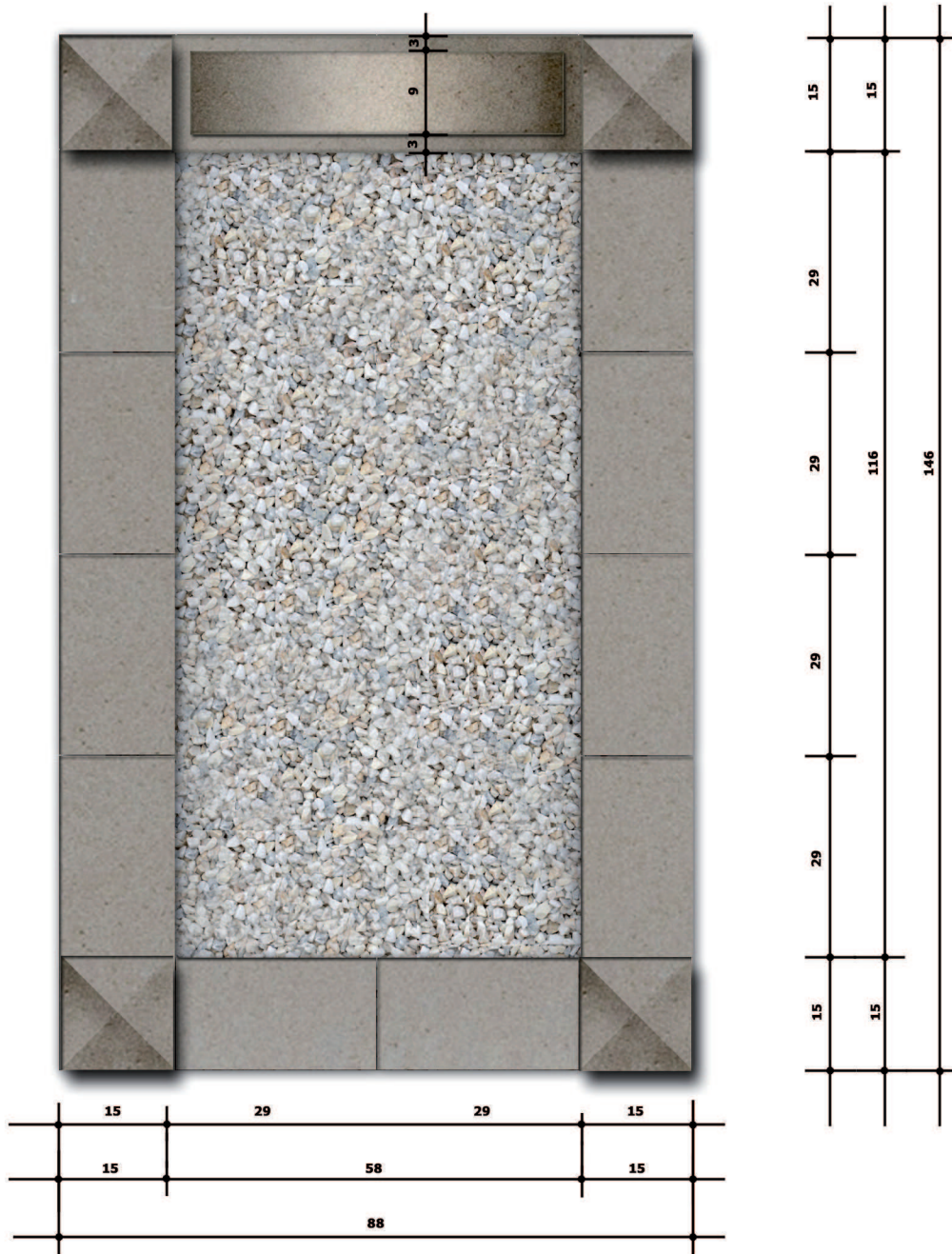

Wymiary pojedynczego nagrobka - stela

Wymiary pojedynczego nagrobka
ogólne wymiary 88 x 175 cm

stosować w przypadku, gdy zastane nagrobki w bezpośrednim sąsiedztwie będą miały podobną długość

Wymiary pojedynczego nagrobka
ogólne wymiary 88 x 146 cm

stosować w przypadku, gdy zastane nagrobki w bezpośrednim sąsiedztwie będą miały podobną długość

Do wykonania nagrobków można wykorzystać alternatywnie zamiast piaskowca polerowany SZWEDZKI granit BOHUS szary – w zależności od usytuowania i sąsiedztwa innych pomników.

W przypadku wyboru granitu wszystkie litery i symbole mają być piaskowane i malowane na czarno.

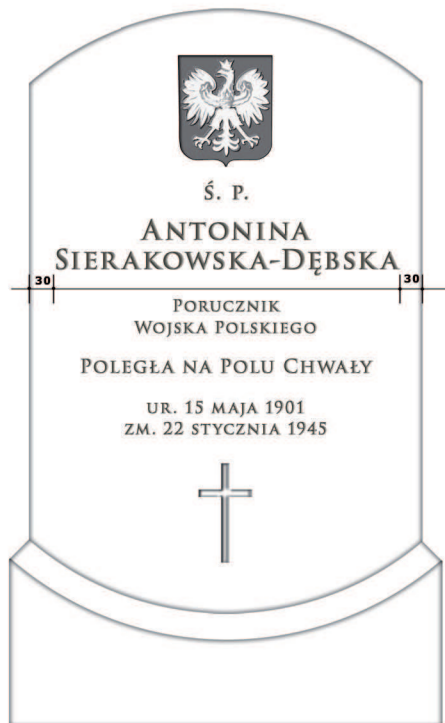
Wypełnienie części poziomej – grys granitowy.

Rozmieszczenie napisów i symboli na nagrobkach z piaskowca (bez napisu „GRÓB WOJENNY”). Symbole i litery opracowywane ręcznie w kamieniu wg schematu poniżej.

Przykładowe rozmieszczenie napisów i symboli

Minimalna odległość od krawędzi: 30 mm

W przypadku większej ilości napisów projekt konsultować indywidualnie z Urzędem.

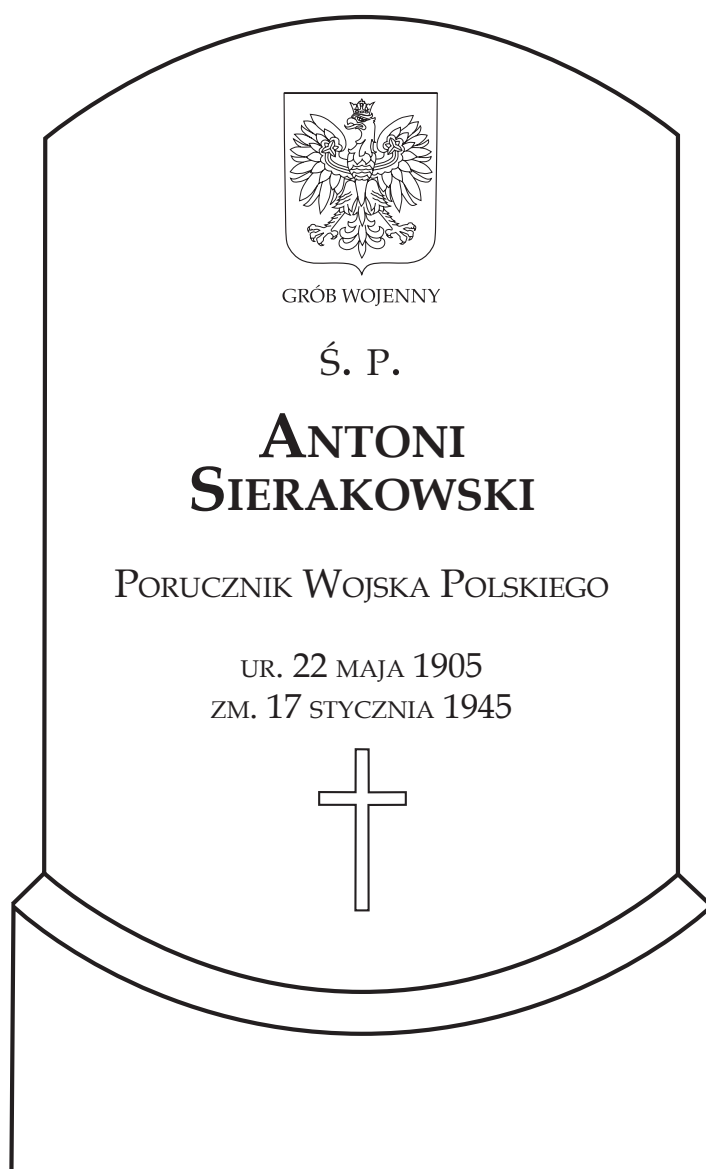

Kąt cięcia kamienia musi być mniejszy niż 90 stopni, zbyt płytkie cięcia powodują nieczytelność napisów.

Rozmieszczenie napisów i symboli na nagrobkach z granitu w przypadku wprowadzenia napisu „GRÓB WOJENNY” pod herbem.

Napisy i symbole na płycie granitowej piaskowane i malowane na czarno.

Zastosowana czcionka – Book Antiqua, nazwisko bold, pozostałe napisy – regular,

Pozostały obszar: wielkość napisów w zależności od ilości tekstu

Rozmieszczenie napisów w zależności od konkretnego tekstu. Najbardziej widoczne musi być imię i nazwisko.

Zastosowana czcionka - Book Antiqua, w razie konieczności może być zwężona.

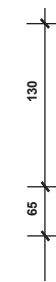
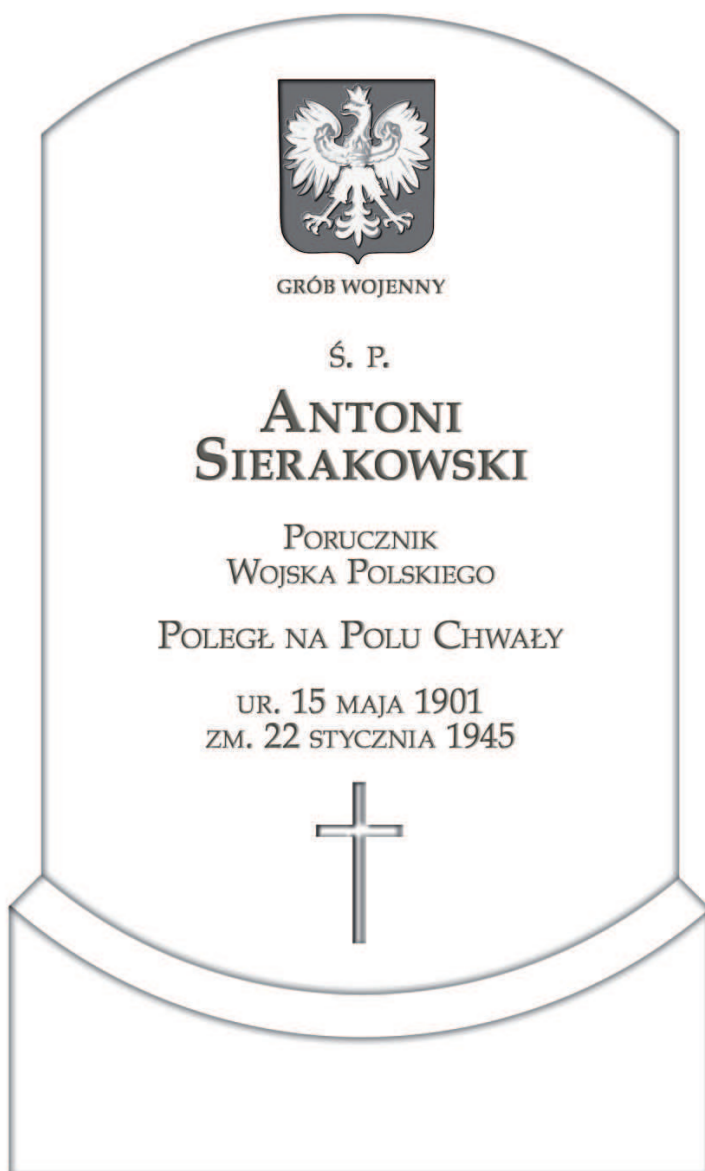
W przypadku dużej ilości napisów projekt ich rozmieszczenia na nagrobku należy przekazać do akceptacji Urzędu

Rozmieszczenie napisów i symboli na nagrobkach z piaskowca w przypadku wprowadzenia napisu „GRÓB WOJENNY” pod herbem.

W takim wypadku herb musi być przesunięty wyżej, by pole tekstowe nie przesunęło się zbyt mocno w dół.

Zastosowana czcionka – Book Antiqua, bold.

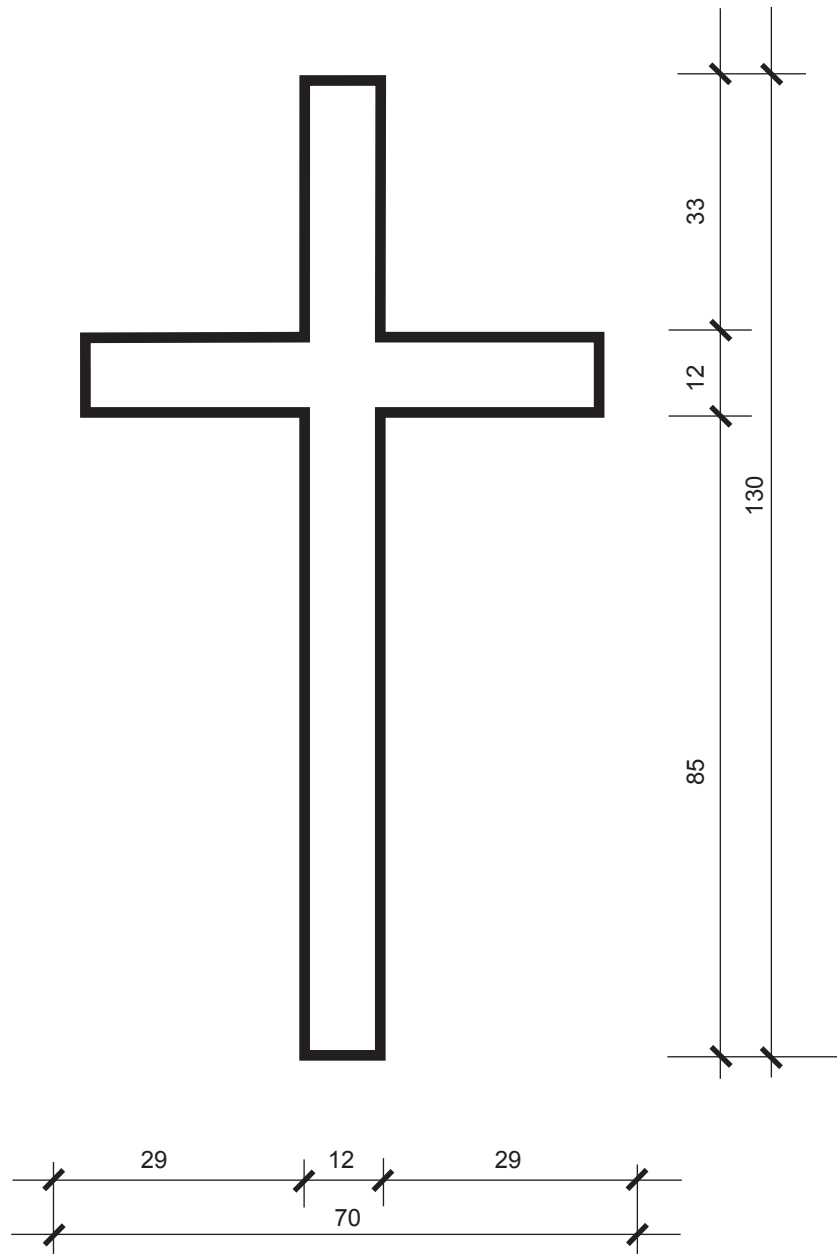
Pozostały obszar:
wielkość napisów w zależności od ilości tekstu

Rozmieszczenie napisów w zależności od konkretnego tekstu. Najbardziej widoczne musi być imię i nazwisko.

Zastosowana czcionka - Book Antiqua, w razie konieczności może być zwężona.

W przypadku dużej ilości napisów projekt ich rozmieszczenia na nagrobku należy przekazać do akceptacji Urzędu

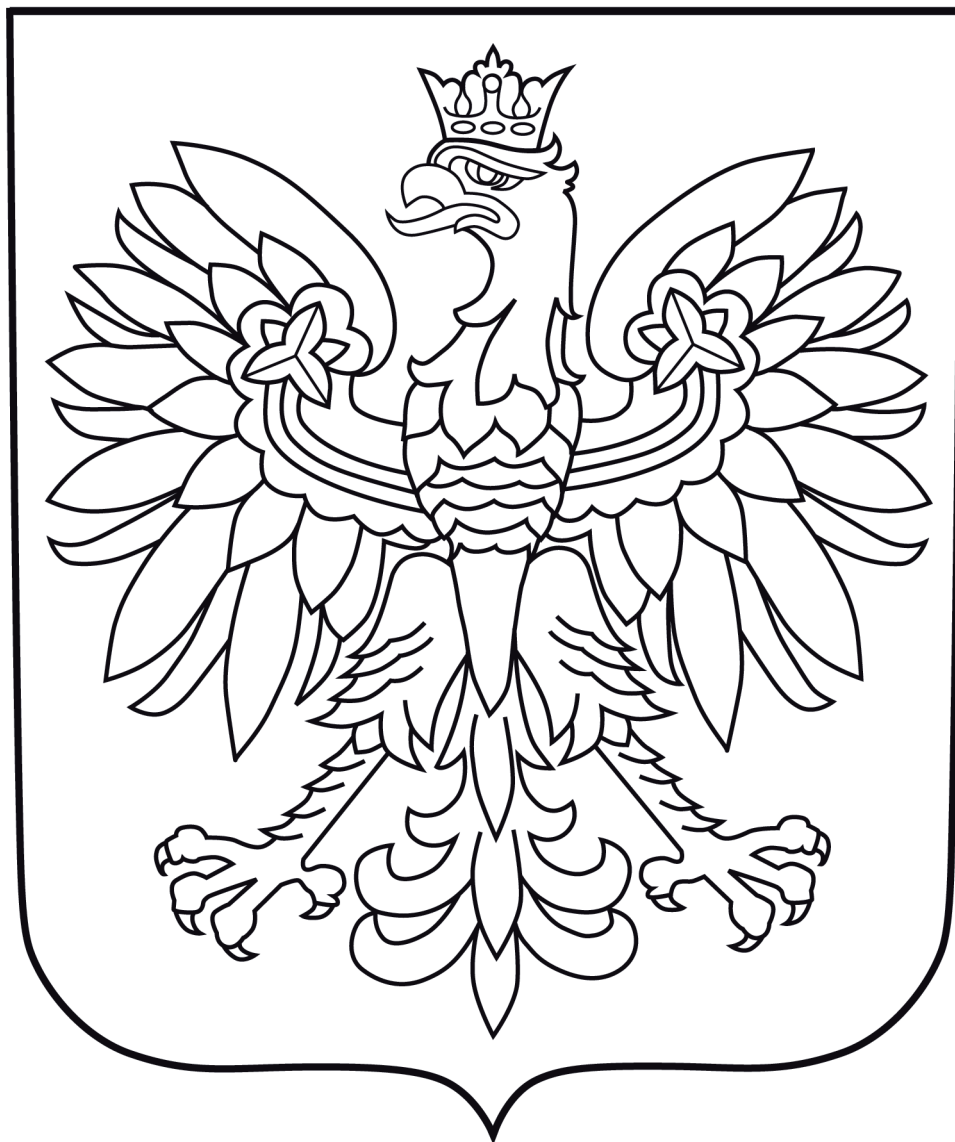
Krzyż
Do piaskowania i malowania na czarno
na granicie lub do wykucia w piaskowcu

Projekt herbu z napisem „GRÓB WOJENNY”

**Do piaskowania i malowania na czarno
na granicie**

126

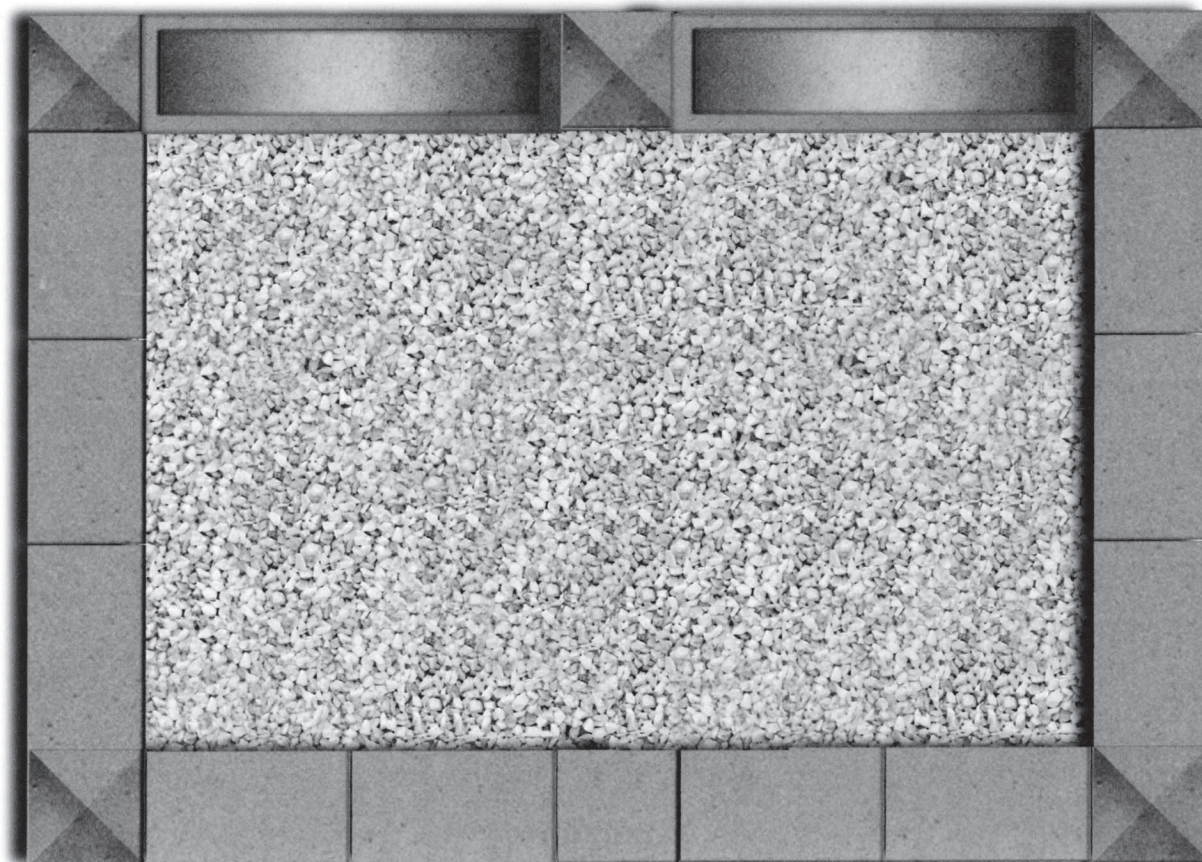
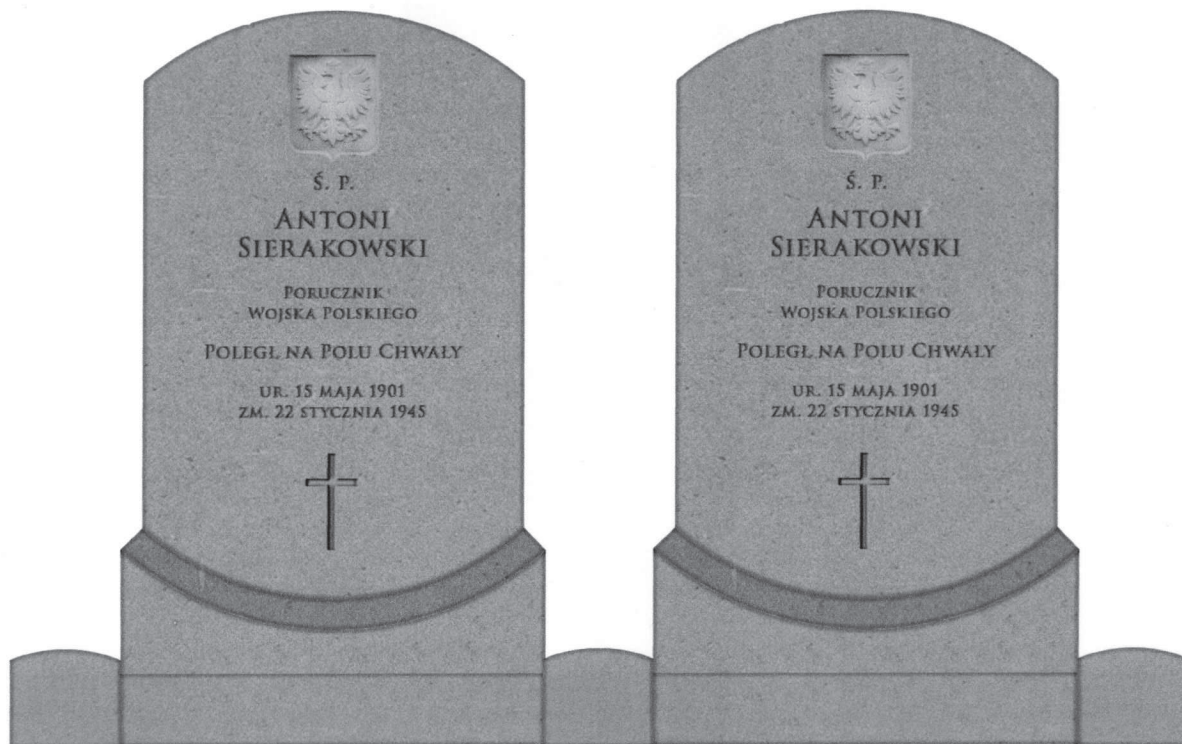

150

GRÓB WOJENNY

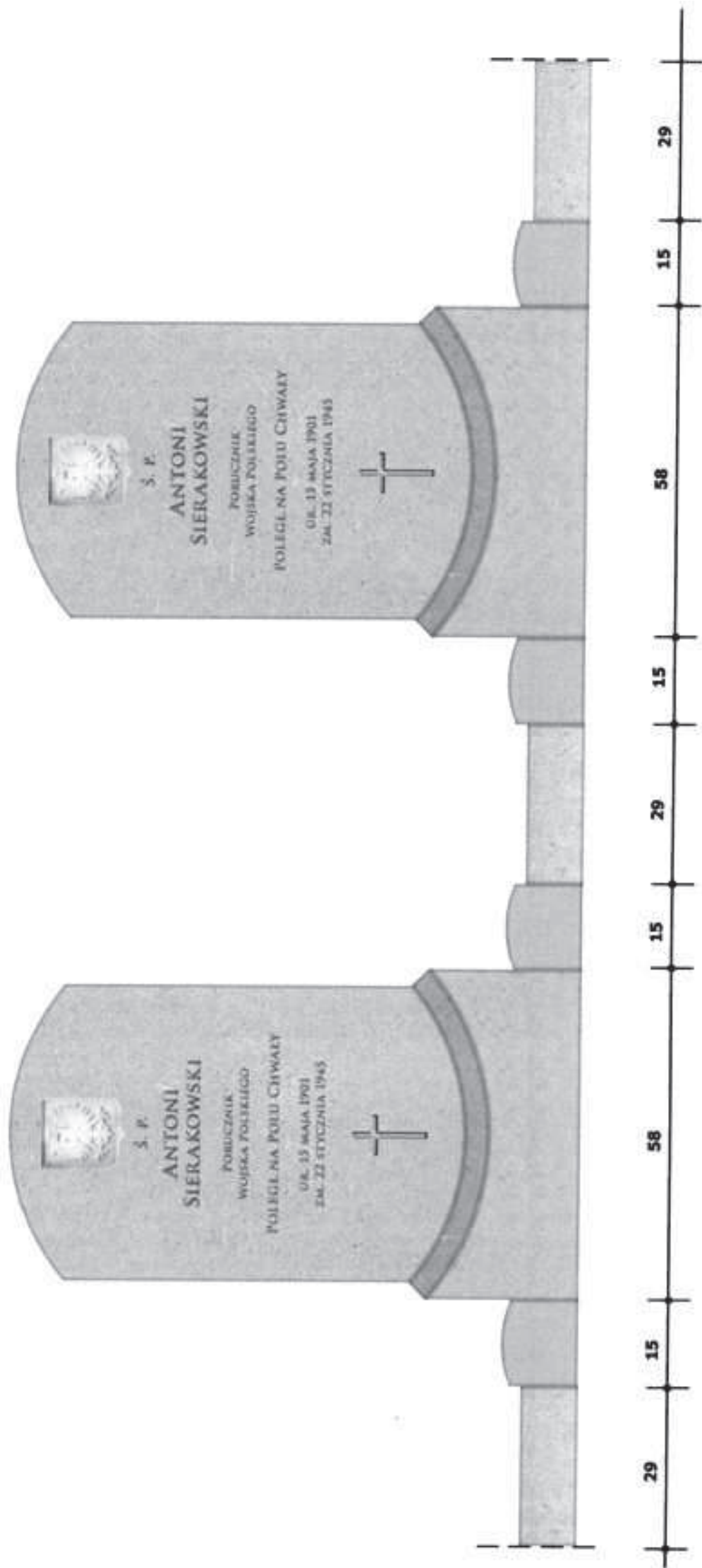
12

11

11

Nagrobek z dwiema stelami,
widok z przodu i z góry
skala 1:10

Rozmieszczenie steli w większej odległości od siebie. Modułem jest prostokątny element o długości 29 cm i szerokości 15 cm. Stanowi on połowę szerokości steli. Każdy szereg kończyłby się wyższym, zaokrąglonym elementem.

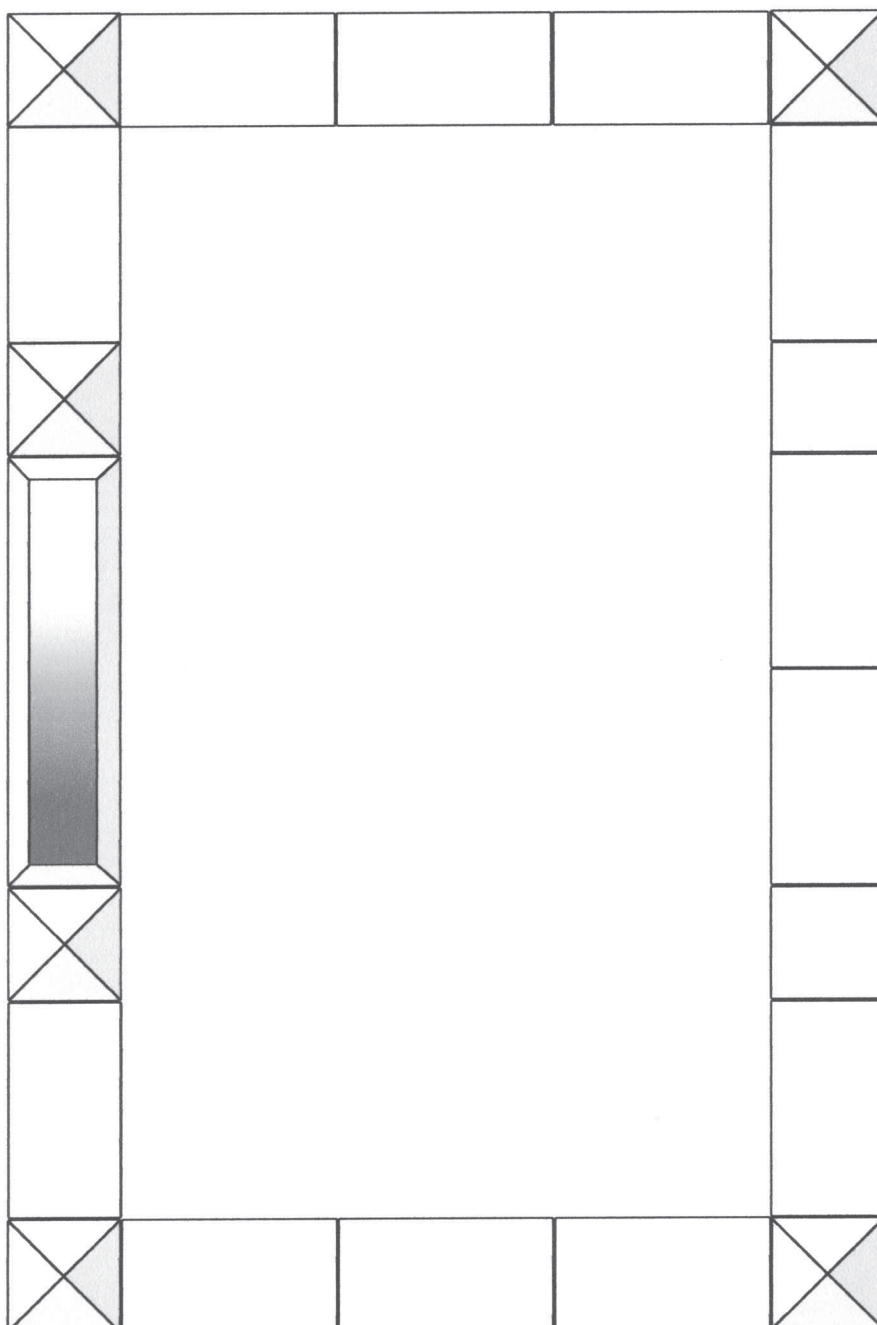

**Nagrobek z trzema stelami,
widok z przodu
skala 1:10**

**Nagrobek z trzema stelami
widok z góry
skala 1:10**

Schemat rozmieszczenia elementów w przypadku mogły o większych odległościach pomiędzy stalami.

GRÓB WOJENNY

Materiały dodatkowe do projektu,
(przygotowane w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim,
nie są integralną częścią projektu):

POLECANA KONSERWACJA NAGROBKÓW Z PIASKOWCA

A. (pierwsza konserwacja – w trakcie wykonywania nowych nagrobków lub czyszczenie i konserwacja nagrobków będących w gorszym stanie

1. Umyć gorącą wodą
2. Spryskać preparatem **Saxo Grunbelag-Entferner**¹ (do usuwania zielonych nalotów) lub roztworem preparatu **Lichenicida** 1% do 2% w alkoholu².
3. Po ok. 2 dniach potraktować preparatem Remmers BFA³.
4. Przeprowadzić hydrofobizację preparatem Funcosil SNL; jeżeli czynność w punkcie 2. jest wykonana solidnie i prawidłowo, to można ominąć punkt 3.

B.

Raz na sezon zmyć nagrobek gorącą wodą i zdezynfekować którymś z preparatów wymienionych powyżej w punkcie nr **A.2.**

C.

Raz na ok. 5-6 lat powtórzyć hydrofobizację.

Hydrofobizacja jest aktywna, gdy kropla wody pozostaje na kamieniu i nie wsiąka.

(powyższe zalecenia przygotowane na podstawie
wskazówek konserwatora dzieł sztuki w zakresie konserwacji kamienia)

---

¹ do usuwania zielonych nalotów. łagodny środek do wszystkich kamieni i betonu – usuwa zielone osady, zabrudzenia oraz zapobiega ich powstawaniu. Koncentrat do czyszczenia wszystkich powierzchni zewnętrznych, neutralny - nie zawiera chloru i kwasu. Wydajność: do ok. 150 m²/l przy zastosowaniu opryskiwacza. pojemnik 1L.

² o szerokim spektrum działania. Posiada dużą efektywność biostatyczną i biobójczą w stosunku do grzybów, glonów. Silne działanie hamujące już przy stężeniu 0,1% roztworu alkoholowego (rozpuszczalna w alkoholu, acetonie, chloroformie, dwumetyloformamidzie). Biobójcze działanie wykazuje już przy stężeniu od 0,5% do 1% np. w etanolu. Szczególnie poleca się go do obiektów kamiennych, malowideł ściennych oraz jako dodatek do klejów i spoiw.

³ Bakterio-, grzybo- i glonobójczy środek do czyszczenia i gruntowania materiałów budowlanych zazielenionych lub zagrożonych zazielenieniem. Obszary stosowania: Usuwanie zanieczyszczeń biologicznych z kamienia naturalnego, cegły wapienno-piaskowej, tynku, klinkieru, betonu, betonu zmywanego, materiałów włóknowo-cementowych, systemów ociepleniowych, jak również do czyszczenia powierzchni ścian przeznaczonych do malowania. Profilaktyczna ochrona (impregnacja) przed ponownym zazielenieniem stosowana przed naniesieniem powłok malarskich lub impregnatów hydrofobizujących.